

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).

Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

INVITARE DE PRENUMERAȚIUNE

la

„Telegraful Român”:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.

Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.

Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Adresele ne rugăm a se scrie curat; a se pune posta ultimă, și în loc de epistole de prenumerațiune recomandăm onor. public assignatele postale, (Posta-Utalyány — Post-Anweisung) ca împreună cu spese mai puțin și mai sigure pentru înaintarea banilor de prenumerațiune.

Acei p. t. domni, cari și înnoiesc abonamentul, sînt rugați a ne avisa de timpuriu, pentru ca să ne scim orienta cu tipărirea esemplarelor, și a lipi adresele dlor pre assignatele postale. Și unii și alții sînt poftiți a se adresa la Editura „Telegraful Român” în Sibiu. Colectanților de 10 prenumerațiuni li se dă un exemplar gratuit.

Sibiu, 28 Septembrie.

Încă n'avem înaintea noastră textul cuvântului de tron, cu care s'a deschis senatul imperial. Estrasul ce ni s'a comunicat prin telegraf însă este de ajuns a'i cunoaște spiritul și după acest spirit de a prețui pornirile de dincolo de Laita. Inceputul și sfârșitul cuvântului de tron respiră un aer cum îl doresc popoarele din monarchia întreagă, încât nu sînt îmbătate de cugete de hegemonie sau supremă-tizare.

Representanții popoarelor din Cislaitania sînt provocați la împăcare și înțelegere generală, la respectarea reciprocă a dreptului și încă fără jignirea convingerilor a unei sau altei părți; căci deși dăce cuvântul de tron aceste cuvinte cu privire la convingerile Cehilor, este fără îndoială, că neajignirea convingerilor trebuie să se aplice la toți reprezentanții întruniți în senatul imperial.

De mare însemnătate este sfârșitul cuvântului de tron. El promite, drept garanție a legăturii nedespărțite între popoare, dreptul și adevărata libertate.

Este adevărat, că oficial cuvântul de tron vorbește numai cătră popoarele de dincolo de Laita. Însă sunetul cel plăcut, sunetul care aduce la auzul popoarelor ceea ce doresc popoarele din monarchia întreagă, de sigur nu se va oprî la riul Laita. Acest sunet va stărnî și mai departe dorința de ași vedea odată toți locuitorii reprezentanții adunați acolo, unde se cuvine, spre a lucra neajignîți în convingerile lor, respectânduși reciproc dreptul lor și asigurând în chipul acesta constituționalismului recunoștința generală.

O astfel de dorință stărnită și în părțile noastre nu are să pună pe nimeni în mirare. Dela 1867 încoace, de când ne aflăm în era constituțională per eminentiam, dorința aceasta a existat, însă ea fu prea de multe ori desamăgită, ba chiar suprimată. După

ce am perdut ceea ce câștigasem la 1863/4 și din națiune am fost reduși la o naționalitate cu un drept și mai redus al folosirii limbei naționale; după ce prin o lege electorală specială am fost reduși în alegerea reprezentanților nostri; după ce acum ni se amenință limba în căminele noastre și ni se strigă în gura mare, că trebuie să ni se răpească și naționalitatea, se pare că și cea din urmă schinteie din dorițele avute trebuie să se stingă.

Am dis-o de multe ori și trebuie să repetăm, că tronul a fost pentru Români steaua polară, care ne-a orientat spre a eși din întunerecul secular, tronul va fi acela, care va purta părintesce de griji ca și în părțile noastre să se aducă cărma constituțională la cărarea pe care nu numai Maghiarii, dară și celelalte naționalități împreună cu cei dintăiu și în măsură egală și pași egali, să pășim cătră ținta comună, care este progresul intelectual și material al monarchiei în genere și al popoarelor singurate în special.

Și ar fi trist când și după experiența de treisprezece ani s'ar mai afla oameni, cari să oprească binecuvântarea de-asupra monarchiei, și să cerce prin împedecarea perfecte egalității a provoca nemulțămirea și reaua stare materială și intelectuală asupra tuturor.

Cumcă astfel de oameni există, vedem din presa, ce ne vine amănă de două zile încoace. Încă tronul nu se pronunțase în senatul imperial și se exprima temeri, că cele ce aveau să se petreacă în Cislaitania sînt lucruri cari au tendința de amestec în ceastă parte a monarchiei. Nu lipsese de lângă espresiunea acestei temeri nici amenințarea, că dacă cumva cei din Cislaitania ar urmări astfel de idei, „aci vor fi și ei”.

În loc de o luptă, care n'ar fi spre fericirea nici unei părți între împregiurările în cari ne aflăm, noi din partene am consulta acelor ce poartă frânele la noi dincoace, să caute să împace pretensiunile cele drepte ale naționalităților nemaghiare, căci atunci lupta vine de sine prisitoare și dacă ar putea fi vorba de luptă ar fi numai în contra miseriei de care suferim cu toții.

Revista politică.

Sibiu, în 28 Septembrie.

Lângă deschiderea senatului imperial avem să înregistrăm formală retragere a comitelui Andrassy și înlocuirea lui cu bar. Haymerle. Pasagiul din autograful preainalt, în care se dăce, că prin retragerea lui Andrassy încă nu se poate considera de încheiată activitatea sa ca bărbat de stat și că cerënduse, el eară va intra în servitiu, este de o însemnătate foarte distinctivă pentru bărbatul de stat ce se desparte de postul seu. Se poate că „P. Ll.” să fie avut adevărul pe partea sa, când dăcea înainte cu câte-va septemăni, că Andrassy se retrage numai din cauză, că în scurt timp raporturile dintre monarchia noastră și Rusia atăta vor fi

de încordate, încât va fi mai bine dacă în timpul acesta conducerea afacerilor esterne nu se va afla în mâinile unui Maghiar, pentruca să se încungiure și aparența unei resbunări pentru Világos (Șiria). Când va veni crisa, atunci Andrassy eară va veni în fruntea afacerilor esterne. Așa dăcea „P. Ll.” mai înainte cu câte-va septemăni. Împlinindu-se pro-rocia lui „P. Ll.” pasagiul atins ar avé și o importanță mare politică.

Înainte de deschiderea senatului imperial Rieger și Clam-Martinitz au subșternut Maj. Sale în numele Cehilor o reservațiune de drept, prin care declară, că intrând ei în senatul imperial nu părăsesc dreptul lor nici nu prejudecă pozițiunea regatului și coroanei Boemiei, garantate prin felurite acte de stat.

Cuvântul de tron, cu care s'a deschis senatul imperial, se dăce, că a făcut impresiunea cea mai favorabilă în cercurile parlamentare. Noi credem că și afară de aceste.

Din străinătate avem de astădată puțin de înregistrat. Poarta otomană, se dăce, că este hotărîtă, din cauze financiale, ași retrage ambasadorii și a lăsa în locul lor numai agenți diplomatici. Escepțiune se va face de-ocamdată cu ambasadorii din Viena și Londra

Diarele panslaviste sînt foarte amărîte pe visita principelui Bulgariei la Bucuresci.

Dieta Ungariei.

26 Septembrie.

Ședința casei deputaților de luni n'are decât trei momente mai însemnate. Aceste sînt: împărțirea ce o face presidentul casei, că după o notă a ministrului president Maj. Sa Regele pe calea telegrafică a mulțămît pentru felicitările ce i s'a adus cu ocaziunea serbării zilei onomastice, ceea ce s'a luat spre știință respectuoasă. Al doilea moment este o scurtă discuțiune despre concediile comisarilor guvernului, care nu pot să treacă preste un an. În fine se alege biroul și se alege prin soarte secțiunile. Primul vicepresident este baron Iosif Kemény și al doilea vicepresident este Paul Szontágh. În ziua următoare (Marți) s'a ales comisiunea permanentă.

O scrisoare a d-lui Crémieux.

Publicăm aci îndată scrisoarea adresată de presidentul alianței israelite, d. Crémieux, cătră „l'Événement.” D. Crémieux este un vechiu prietin și coreligionar politic cu dd. Brătianu și Rosetti. Atât credem că e destul a dăce în această privință. Ori-ce comentarii în situația de față ar fi de prisos. Nu cu d. Crémieux vom sta să discutăm din fir în fir despre drepturile națiunii noastre față cu tratatul dela Berlin. Ceea ce e interesant pentru națiunea noastră este să se vadă, pentru curiositate, care sînt anume pretențiunile alianței israelite formulate de chiar presidentul acesta, vechiu frate în politică cu dd. president al

camerei și president al consiliului de la noi.

Eată scrisoarea:

Paris, 1 Octomvrie 1879.

Domnule Redactor! E peste puțină a ne mai înșela asupra celor ce se petrec la Bucuresci.

Cu toate asigurările date de România că tratatul din Berlin va fi executat în un mod loial, cu toate protestările prodigeate diplomației europene, guvernul și camerele par de acord pentru a nu esecuta acest tractat.

Tratatului care proclamă, în art. 44, că „în România, distincțiunea de credințe religioase și de confesiuni nu va putea fi opusă nimenui ca un motiv de esclusion sau de incapacitate în ceea ce privește bucurarea de drepturi civile și politice.” Români răspund: Nu, un Israelit nu e cetățean român, cu toate că e născut în România și ori care ar fi vechimea familiei sale în România. Stabilirea Israelitilor în această țară este anterioară seculului al doisprezecelea, e constatat de toți istoricii români, a fost recunoscut în desbaterile din urmă ale camerei, în memoriul ce a publicat d. Boerescu la Paris. Puțin le pasă: Israelitii sînt toți străini.

Europa n'a admis nici odată să fie așa. În 1856 și în 1858 deja, ea impusese României recunoascerea drepturilor civile Moldo-Valachilor de rit necreștin. Stipulațiunile formale conținute în privința aceasta în convenția dela Paris din 1858 au rămas literă moartă.

Departa de a obține drepturile civile ce le garanta art. 46 din această convenție, Israelitii români s'au vădut din contră, dela 1858, desbrăcați de un mare număr de drepturi civile.

Vine apoi tratatul din Berlin, el dă tuturor Israelitilor români drepturile civile și politice. Un an după acest tratat, care a fost primit de România, Israelitii sînt încă supuși la toate legile de escepțiune ce apăsau pe ei și care puteau să fie abolite fără camerele de revisuire.

1. Israelitii n'au încă dreptul de domiciliu permanent în sate;

2. Ei pot fi sgoniți din sate ca vagabunzi și prin măsură administrativă;

3. Ei nu pot poseda nici case, nici locuri, nici vii, nici vre-un imobil în sate;

4. Ei nu pot lua nici locuri, nici moșii;

5. Ei nu pot fi arendași în ținutul comunelor rurale;

6. Ei nu pot avé nici hoteluri, nici cărciume, nici un debit de spiritoase în sate;

7. Ei nu pot fi debitanți de tutun;

8. Ei nu pot poseda nici casă, nici vre un alt imobil în orașe;

9. Ei nu pot lua parte la nici o judecare publică;

10. Ei nu pot fi nici profesori, nici avocați, nici farmaciști, nici medici ai statului, nici funcționari ai drumurilor de fer;

11. Ei sînt constrinși la serviciul militar, dar nu pot ajunge la gradul de sublocotenent;

12. În fine, istoria tratatelor de comerț ale României cu Austria, cea

a tratatelor de comerț ce ea a voit a încheia cu Germania și Italia, probează, că România vrea să aplice aceste legi de excepție chiar Israeliților de naționalitate străină, mai cu seamă în materie de proprietate.

Europa cere ca tratatul de Berlin să se execute și ca acesta să dispară pentru a face loc unui regim de egalitate între toți Români. fără distincție de cult.

Ce răspunde guvernul român?

El propune mai întâi a conferi drepturile civile și politice persoanelor cuprinse în șese categorii, a căror valoare poate fi judecată prin numărul ridicol de mic al Israeliților ce figurează în ele.

Apoi, ca și cum categoriile ar fi având răul, de a avea dreptul la indigenat, la câte-va persoane, s'a constituit un minister de coalitie între diferitele partide, pentru a ajunge la o lege care la naturalizarea individuală chiar pe Israeliții cuprinși în categorii și propune camerelor să naturalizeze imediat și prin excepție o mime, a căror listă e anexată la proiectul de lege. Nu e această oare suprimarea categoriilor? Israeliții care sunt cuprinși în ele rămân supuși ca toți ceilalți la bunul plac al Camerilor și Guvernului.

Trebuie să căutăm în trecut ceea ce e permis a fi de la una și de la alta? E oare ceva mai constructiv de cât chiar aplicarea ce voesc a face legii? Guvernul propune Camerilor o listă de 1.014 persoane pentru a fi naturalizate, și Camera discută cu gravitate asupra acestei liste!

Afară de acești 1.014 privilegiați, toți Israeliții români, supuși la toate sarcinile, rămân lipsiți de toate drepturile de care i-au despoiat succesiv legile.

Condițiunea lor, departe de a fi îmbunătățită este îngreunată. Până la legea nouă, Israeliții de origine română puteau pretinde indigenatul și drepturile ce decurg din el; ei aveau pentru ei dreptul ginților, convențiunea de la 1858 și chiar textul codului civil român, care, după exemplul codului nostru civil francez, dă ori-cărei persoane născută pe pământul român dreptul de a cere la majoritatea sa calitatea de cetățean român. Acest drept nu le era refuzat de cât prin o violare flagrantă a legii. Ei puteau spera la întoarcerea la dreptul comun.

Indigenatul nu era recunoscut de guvernul și tribunalele române, dar nici o lege nu'l nega, și acum când tratatul din Berlin îl afirmă mai energic încă decât convenția din Paris dela 1858, guvernul nu imaginează nimic mai bun decât să'i despoie de drepturile ce atârnă de indigenat supunându'i pe toți, ca străini, la obligația de naționalitate individuală! Și această naturalizație nu se poate obține decât după un stagiul de zece ani din ziua cererii și prin un vot conform al celor două camere! Astfel se tratează o populație, care n'are voie de a fi naturalizată, pentru că ea e română cu același titlu ca și ceilalți Români. Naturalizarea dată imediat la 1.014 Israeliți nu e imaginată decât pentru a disimula agravarea soartei comune a 260.000 de Israeliți din România.

Încă una din abilitățile guvernului român. Asta'i totul? Nu.

Guvernul a făcut totdeauna Israeliților din țările libere ale Europei injuria, de a pretinde să'i supună ca străini nu la dreptul comun al străinilor ci la legile de excepție făcute contra Israeliților români. Cea mai mare parte din guverne n'au putut încheia cu România tratate de comerț, pentru că ele au refuzat de a admite acest regim de excepție pentru naționalii lor israeliți. Tratatul din

Berlin îl condamnă, proiectul guvernului îl menține prin un pocedeu a cărui ambiguitate nu poate înșela pe nimeni. Proprietatea rurală este în articolul 2 al proiectului declarat un drept rezervat cetățenilor români; acest drept ar fi deci refuzat tuturor străinilor fără distincție dacă același articol n'ar adăuga că se menține cu toate aceste acelora care se bucurau de el mai înainte sau în vîrtețea unei legi sau în vîrtețea convențiilor internaționale. Străinii creștini cari îl aveau mai înainte, îl păstrează; Israeliții români sau străini nu'l aveau, ei nu'l câștigă, lor le este refuzat ca un drept politic. Unii și alții sînt contra tratatului din Berlin tractați altfel de cât cetățenii lor de culturi creștine.

Cine poate să se îndoiască acum că proiectul de lege propus de guvern camerilor nu este negațiunea marilor principii de libertate religioasă de egalitate civilă și politică, că- rora acest tratat a voit să supună toate popoarele din Orient ca la o lege fundamentală a civilizației, înainte de a'i admite în rîndul națiunilor civilizate. România — asta'i evident — respinge aceste principii. Asupra acestui punct acordul dintre guvern și Camere este asigurat și ne întrebăm, ce însemnează șirul de victorii parlamentare câștigate în numele civilizației, de cabinetul român, și așa de pompos anunțate prin telegraf Europei!

Primiți, domnule Redactor asigurarea înaltei mele considerații.

Președinte, *Ad. Crémieux.*

„Timp.“

Revisuirea Constituției.

Raportul d-lui D. Giani,

raportorul comitetului delegaților.

Domnilor deputați! Comitetul delegaților d-voastre, chemat a se pronunța asupra modului, cum are să se revisuiască art. 7 din constituția noastră, și compus din subsemnatul, delegat al secțiunii I, d. Stefan Rosetti delegatul secțiunii II, d. Constantin Boerescu delegatul secțiunii III, d. Vasile Conta, delegatul secțiunii a IV, d. George Chițu, delegatul secțiunii V, d. Pană Buescu, delegatul secțiunii VI și d. Dimitrie Căpreanu, delegatul secțiunii VII, întrunindu-se în ziua de 15 ale curente și constituindu-se sub președinția d-lui G. Chițu, secretarii d. V. Conta și d. Căpreanu a procedat de îndată la luarea în considerație a proiectului guvernului. înaintat nouă cu mesajul domnesc și neîntimpinând vre-o împotrivire alta, decât aceea firească și bineindicată a d-lui Vasile Conta, a căruia opinie a fost pentru nerevisuirea articolului deferit nouă pentru a'l revisui, comitetul, în întregul seu, ca organ fidel al secșiunilor mandante, a luat în considerație acest proiect găsindu'l pe deplin corespunzător necesităților noastre naționale, economice și politice.

În urmă pășind la discuțiunea pe paragrafe, s'a admis cu unanimitate, principiul din capul articolului, ear pentru paragrafe propunându-se amendamentele secșiunilor respective, discutându-se și admitându-se în acord cu guvernul acele, care nu alterau nici spiritul, nici esența proiectului, comitetul în majoritatea de șese membri contra unul, pe care am avut onoare de a'l indica mai sus, a votat proiectul în total, supunându'l prin organul meu aprobării d-voastre.

D-lor deputați, mult și pe diferite tonuri s'a revindecat suveranitatea noastră națională în resolvarea acestei cestiuni grave și spinoase, fără a se observa cătuși de puțin, că dînsa nu a fost de loc usurată de cineva, și că, dacă cumva ar fi fost în ceva atinse, apoi de sigur nici eu, ca vechiu

membru al partidului național liberal, nici guvernul actual, atât de cunoscut de țara întreagă, nu ar fi fost în stare să ceară respingerea unei atare revindecațiuni, dacă dînsa nu era efectul unei pure imaginațiuni.

Spre acest fînit, fe'mi permis, d-lor deputați, a vē aminti în puține cuvinte, ceea ce s'a petrecut în privința acestei cestiuni, în sinul parlamentului trecut și actual.

Camerile trecute, atunci când li s'au notificat prin organul guvernului dispozițiunile congresului european, încheiate la Berlin, au decis în deplina lor suveranitate și cu înțelepciunea care a caracterizat totdeauna națiunea română, în timpurile grele prin care a trecut, că primesc și recunosc acel tratat internațional.

Dar ele au făcut ceva mai mult, și aceasta tot neabdicînd din omnipotența națională, câștigată prin sîngele vîrsat pe cîmpiile Bulgariei, au executat prin aneșarea Dobrogei, care era de competența lor de a o face, acea parte din tratat, declarînd că în privința modificării art. 7 se vor convoca camerile de revisuire conform art. 129 din Constituție.

Eată un fapt complet și îndeplinit în cea mai absolută suveranitate de națiunea legală, care și-a terminat mandatul seu; și nu cred, d-lor deputați, că o națiune se umilește atunci când ea, cîntărindu'i necesitățile, își exercită un drept, pe care și l-a dat însași prin pactul seu fundamental.

Deci dar camerile trecute, într'un mod necontestat, au deferit articolul din Constituție, spre a se revisui de camerile actuale, atât din punctul de vedere al necesităților noastre interioare, cât și spre a face omagiul real principiului stabilit de marele Areopag european.

La 22 Maiu, aflîndu-ne noi, camerele de revisuire, în plenitudinea misiunii noastre parlamentare și usînd de dreptul de inițiativă acordat prin Constituție, s'au prezentat două proiecte: unul de nerevisuire, ear celalalt de revisuire.

Era firesc ca cel dintîiu să se respingă cu o majoritate atât de semnificativă, țara simțise și continua de a simți, că nu primtr'o dispozițiune, care ar fi putut da loc la bănueli de intoleranțe religioase atât de neîntemeiate, își poate conserva naționalitatea și existența sa politică; ci prin legi civile și economice de natură a o face să trăiască prin ea însași și să resiste la ori-ce isbire sau sdruncinare i-ar veni din lăuntru sau din afară. Era oare însă tot așa de firesc să se respingă și proiectul de revisuire propus din inițiativa acestei cameri? De sigur că nu.

Causa respingerei există în proiect chiar; el perduse din vedere, că urma să fie așternut, nu numai pe principiile de proclamat, ci și pe executarea acelor principii în limitele facultăților noastre naționale; era incomplet, căci înlătura partea internațională dela care au procedat atât camerele trecute, care ne-au dat mandatul, cât și cele actuale, care sînt chemate să'l execute; era periculos pentru însași existența noastră politică și națională, căci ne espunea la un viitor precariu și incert, pe când țara își caută o pozițiune bine definită.

Ei bine, d-lor deputați, lucrările fiind astfel, ce era de datorita noastră să facem? Se șicem oare, cum s'a susținut în sinul acestui parlament, că mandatul nostru a încetat? Dar aceasta ar constitui o curată abdicare la misiunea sacră, cu care sîntem învestiți; ar fi ceva mai mult, ar fi o nesocotință, din punctul de vedere constituțional, față cu ceilalți factori legislativi, precum este senatul și puterea executivă, care ca și noi au de o potrivă dreptul de inițiativă.

Astăzi guvernul ne presentă un proiect, care conține într'ensul fructul unor laborioase trudiri pentru a combina ambele elemente cerute în resolvarea acestei cestiuni, adecă interesele naționale și ecșigențele diplomației europene. Naturalizațiunea individuală și prin lege specială, dreptul asupra proprietății rurale, care este stîlpul avuției noastre și temeliea sistemului nostru electoral rezervat numai Românilor și celor naturalizați Români; înlocuirea dreptului de opțiune pentru străinul născut pe pământul românesc prin acela de a cere naturalizarea cu dispensa de stagiul; obligațiunea pentru ori-care supus român de a cere împămîntenirea la corpurile legiuitoare; regularea statutului civil și politic al locuitorilor din Dobrogea, pe care am declarat-o prin camerele trecute ca făcînd parte din România, toate aceste dispozițiuni conținute în proiectul acesta sînt de natură, cred d-lor deputați, a ocroti în destul naționalitatea noastră; căci precum nu ar fi trebuit să credem în 1866, că prin măsura prohibitivă de drepturi politice introduse în constituțiunea noastră, națiunea română era la adăpost și garantată în contra ori-cărui atac din afară sau din lăuntru, tot asemenea cred de datorita mea, ca Român și mandatar al țerei să afirm, că nu prin dispozițiunile constituției, ori-cât de prevădătoare ar fi ele, dacă nu ar fi dezvoltate prin legi pustiitoare puse în armonie cu principiile stabilite într'ensa se poate consolida o națiune pe teritoriul economic și național.

Viitorul își are partea sa însemnată. Constituțiunea arată, și națiunea, care trăiesce printr'ensa, muncesce și desvoltă. Eată ideile cuprinse și bine codificate în proiectul de față, întru cât privește interesele noastre interne cu admiterea la împămîntenire fără distincțiune de religiiune.

Venind acum la aplicațiunea principiului mai sus enunțiat și care de sigur nu putea rămâne în stare de abstracțiune fără a ne socoti caracterul internațional al acestui proiect, mă cred dator, d-lor deputați, a vē atrage mai mult atențiunea d-voastre spre dînsul pentru a vē convinge, că el dă deplină satisfacțiune cerințelor din afară, fără a periclita interesele noastre naționale, pe care puterile europene în totdeauna, ca și acum, au căutat să le ocrotească.

În statele occidentale când s'au proclamat Israeliții cetățeni de drept, idea în giurul căreia s'a făcut acea proclamațiune, a fost totdeauna asimilațiunea și identificarea cu națiunea în sinul căreia trăia aceea sectă fără naționalitate a sa proprie. Această idee s'a tradus în fapt totdeauna prin sarcinile și sacrificiile de tot felul pe care ei le făceau în folosul societății de care altmîndrele erau depărtați. Pe când povara se îngreua, dînsii lucrau în sensul aspirațiunilor națiunii în mijlocul căreia trăiau, puind în mișcare toate facultățile intelectuale și materiale prin care au glorificat acele țeri.

Nu tot astfel putem spune, că a fost și este atitudinea Israeliților din România, unde au fost adăpostiți, unde cultul și confesiunea lor au fost respectate ca celelalte religiiuni. Afară de mici excepțiuni toți au recurs la protecțiuni străine în interesul exclusiv al comerțului, ce'l făceau, toți lucrau și lucrează prin sistem de comunități și corgregațiuni basate pe statutele lor proprii și care crează o adevărată putere în stat.

Păstrînd dar ideea de asimilațiune, pe care nici o națiune civilizată nu o poate respinge, guvernul prin proiectul seu a căutat după o minunțioasă cercetare, verificată și de comitetul domniilor voastre, să demonstreze puterilor europene în fapt, că

cestiunea israelită la noi se află în alte condițiuni decât acele în care se află occidentul, când s'a decretat proclamatiunea de drepturi.

Lista anecsată aici este întemeiată pe serviciul militar, studii și scrieri în limba română, donațiuni pentru crearea de industrii naționale și altele care constituiesc atâtea presupunțiuni de asimilațiune cu națiunea română și aceasta după cum vedeti pentru una și singura dată, lăsând și celor alți timpul, de a se asimila și cere de vor voi împemțenirea individuală supusă aprecierii și votului Corpurilor Legiuitoare.

Prin cele ce am avut onoare a vă espune cred, d-lor deputați, că am demonstrat într'un mod suficient, cât proiectul de față satisface lealmente cerințelor de drept public intern, și celor stabilite prin tratatul internațional dela Berlin, și cât este prin urmare în concordanță cu voturile repetite ale Camerilor trecute dela care ține mandatul nostru.

Să lăsăm dar de o parte considerațiunile de partid sau de guvern, și care ne pot asvârli în confusiuni grave și vătămătoare: să privim pe guvern, ori care ar fi, ca un factor necesar fără de care această operă legislativă, la care suntem supuși, nu se poate împlini, conform Constituțiunii și să votăm cu toții alăturatul proiect de revizuire care puind capăt dificultăților prezentului și degagiându-ne de complicațiuni eventuale din afară ne pune în pozițiune a urma liniștit calea activității noastre intelectuale și materiale.

Raportor, G. Giani.

Proiect de Lege.

pentru revizuirea art. 7 din constituțiune.

Art. unic. În locul art. 7 din constituțiune care se revizuesce se va pune urmatorul:

Art. 7. Diferința de credințe religioase și de confesiuni nu constituie în România o pedecă spre a dobândi și a exercita drepturile civile și politice.

§ 1. Străinii, de veri-ce religione vor pute dobândi împământenirea numai în urma cererii lor individuale și prin o lege specială.

Același drept se dă acelor, cari fără a fi cetățeni, se află în România ca supuși români.

§ 2. Nu vor pute dobândi sub ori-ce titlu ar fi, proprietăți rurale — afară de locuri sau case în orașe — de cât acei cari vor fi cetățeni români, respectându-se însă drepturile acelor, cari le au după legile anterioare sau în virtutea tractatelor existente între România și alte staturi.

§ 3. Toți locuitorii aflători în momentul anecșării, ca cetățeni otomani în provincia română de peste Dunăre, Dobrogea, se bucură de o potrivă de toate drepturile și datoriiile fără discuțiune de religione, conform regimului special, ce se va prescrie pentru această provincie de către corpurile legiuitoare

Restricțiunea relativă la dobândirea proprietății rurale nu se aplică în Dobrogea.

§ 4. Ori-ce individ, născut și crescut în România, care până la majoritatea sa nu se va fi bucurat de vre-o protecțiune străină, și care va face cererea în curs de un an de la promulgarea acestei legi, sau dela majoritate, va fi de drept dispensat de stagiu, dacă camerile vor admite cererea de naturalizare.

§ 5. Se declară cetățeni pentru astă una și singură dată, acei supuși români, de veri-ce religione, care sau asimilat cu națiunea și a căror nume și însușiri se votează de către corpurile legiuitoare de o dată cu această lege.

Acei dintre dânsii, cari în timp de un an de la această admitere, nu

vor reclama diploma de indigenat, vor perde drepturile ce li se acordă.

Raport, D. Giani.

Varietăți.

* Principele Bulgariei Alecsandru a părăsit în 5 Octomvre n. Bucurescii. Domnitoriul României Carol l-a petrecut până la Giurgiu.

* (Mulțămită publică). Subscrisul în numele comitetului parochial al bisericii gr. or. din comuna „Corna” pătuns de adanca recunoscință față de o faptă mariminoasă și filantropică seversită în timpul cel mai oportun și mai nimerit din partea unor prea demni și mecenafi bărbați ai națiunii române pentru scoala și biserica noastră și adecă: Că fiind lipsită scoala noastră de mijloacele necesare pentru repararea și susținerea ei — acele lipse străbătând la inima magnificenței Sale dlui președinte de trib. reg. în pensiune Dionisiu Tobias din Abrud, a stimatului domn jude com. și director al fodinei minerarie „Lilieci” Iosif Draia din Abrud Sat, a onor. consoți: Iosif Samuti, Iosif Gendel, Petru Petrinca, Aron Gendel, Niculae Sumuti, și a mai multor stimați consoți dela susnumita fodină minerară „Lilieci” au binevoit a ne da un băesiu „pe sama scoalei cu un venit până acuma de 80 fl. v. a. și în venitoriu asemenea care dacă va fi tot așa — putem spera la un venit și mai frumos: venim deci prin această a aduce susnumiților binefăcători și cu deosebire magn. Sale carele din început a fost pentru ajutorarea scoalei sfātuind și pe ceialalți consoți — cea mai sinceră și cordială mulțămită incredințându-i totodată, că această faptă filantropică este și va fi adanc înrădăcinată în inimă noastră, și o vom păstra ca o dulce și scumpă binefacere implorând dela creșcul părinte binecuvântarea peste aceea fodina mineraria ce să aducă insutit și inmiit acel venit ce ni-l-au dăruit pentru ameliorarea scoalei noastre.

Dea Ddeu ca această faptă filantropică și salutară să aibă mulți imitatori în revirul acesta montan.

Corna în 26 Sept. 1879 v.

În numele comitetului parochial:

Georgiu Gendel.

paroch și ca preș. com. par.

* (Necrolog). Vincențiu Papp Maczedonfy și Elena Papp Maczedonfy ca fii adormitei, mai departe consoțul aceste din urmă Alecsandru Comănescu, jude regesc, ca ginere cu inima intristată anunță, cumcă dulcea și prea iubita lor mamă, respective soacră Iosefa Peró, vėduva fericitului consiliar reg. de comptabilitate Francisc Papp Maczedonfy, în anul al 68-lea al vieței, al 16-lea al vėduviei, în a 8-a a lunei cur. la 1 oară postmeridiane după o scurtă pătımire în urma unei apopleșie a adormit în domnul.

Remășițele-i pământesci se vor aședa spre repausul etern în cimiteriul comun în 10 Oct. la 3¹/₂ oare postmeridiane dela hotelul seu din strada podului Nr. 4 după ceremoniele conf. aug.

Spre a-i da ultima onoare cu inima intristată sunt invitați toți cunoscuții și amicii repausatei.

Fie-i țērēna ușoară și memoria binecuvēntată.

Cluj, în 9 Oct. 1879.

* (Omormisterios). Se scrie la „Tem. Ztg” din Stamora română, că într'una din zilele lunei lui Septemvre, Ruja Stanciu o țērānă de o frumșețā estraordinară, în vėrstā de 22 de ani, s'a găsit sugrumată în grădina ei. Pe cum se vede, sugrumătoriul o a surprins în somn, o a sugrumat cu funie și cadavrul i l-a tārīt în grădina. Până acum nu s'a putut erui cine a seversit fapta; cu toate aceste mai multe persoane cari sunt în prepus de a fi seversit crima, sunt arestate și date pe mână judecătōriei cercuale din Ciacova.

* (Hadji Loia) este judecat la închisoare pe cinci ani în Theresienstadt. În 6 Octomvrie n. la 8¹/₂ oare dimineața a plecat escortat de miliție dela Viena. Noaptea o a petrecut în Praga, de unde dimineața fu transportat la locul destinațiunei sale.

* Scirea diarelor budapestane despre flamarile de pre vaporul, cu care a călătorit comisariul regesc dela Neoplanta la Carloviț. după alte sciri mai din urmă, este cu totul neintemeiată.

* (O viță încărcată) cu 585 de struguri mari are un locuitoriu din Sighișoara. Vița se trage din grădina posesorului pe fundul șopului de cătră grădina. Frumoasă viță!

* (La un restaurant) din Bucuresci un domn oare-care invitase pe căți-va amici ai sei. În timpul mănecării el chiamă pe birtăș și arătându-i o sticlă cu vin îl întreabă: Este adevērat vin Chateau-Yquem? „Aceasta îți garantez” îi rēspunse birtășul. Invitatoriul nu mai dīse nimic și plăti 20 franci pentru acea sticlă despre al cărei conținut făcuse întrebarea. La plecare, birtășul îl chemă la o parte și îi înapoiă 18 fr., șoptindu-i la ureche aceste cuvinte: Vinul care l-ați beut nu costă decât 2 fr., și este de Drăgășani; dar ca să creadă amicii d-tale că l'ai tratat cu vinul cel mai scump, te-am lāsāt în ideea, că este Chateau-Yquem. „Resb.”

* (Aniversarea dela Pompeia). La 13 ale curentei a fost a 1800-lea aniversare, serbată în memoria distrugirei Pompeiei prin eruperea Vesuvului. În aceeași au sosit în fața locului peste 8000 de oameni din mai multe părți, pentru a asista la serbare, care a început la 10 oare înainte de ameași. Între acești oameni au fost reprezentanții autorităților, a o mulțime de societăți de știință și alții. Ministrul de interne fiind împedecat de a veni, a fost reprezentat prin prefectul din Neapole. Directorul lucrărilor de descoperire, d. profesor Ruggiero, a ținut un discurs, care a fost primit cu mari aplause. Pompeia a fost împodobită cu steaguri și flori. Pe când urma această serbare, Vesuviul vėrsa foc, de oare ce craterul de sus începuse încă dela 10 ale curentei a scoate lavă.

* (Barbarism rusesc contra Nihilistilor.) Despre tirăniile guvernului rusesc în contra Nihilistilor, scrie un jurnal din Petersburg: În temnița din Charcov din 500 arestați au murit 200 în 2 luni. Isi poate închipui cine-va, în ce pozițiune îngrozitoare au fost ei, dacă în așa scurt timp au murit așa de mulți. Un arestat aruncă fărāmături de pāne prin fereastră la o pāsărică, santinela vādēndul îi ordonă să se retragă de la fereastră; arestatul ne-retrăgēndu-sē după cea d'intăiu somație, soldatul trase cu pușca asupra lui și l'impuscă. La vuetul pușcei a venit patrula, și intrând în temnița a început a ucide pe arestați cari se apărau.

S'a făcut o auchetă, care a constat că acel arestat nu era culpabil, fiindcă a aruncat fărāmături de pāne: soldatul inse s'a achitat, eară ceialalți Nihilisti s'au condamnat la 13 ani muncă silnică.

Nihilistii au venit la idei, să scape prin baloane din temnița, și în adevēr o încercare a și reușit cu arestata d-șoara Olga Gobuslevska, pe care au scăpat-o 2 juni cu un balon.

* (O scena de cochetărie.) Rusul. (D-rei Germania). Domnișoară. sper că vom danța încă o-data împreună?

Germania. — Îți mulțumesc; deja însă am promis acest danț amicii Austria.

Rusul (Austriei). — Dar pentru D deu, d-șoară ai uitat, că într'o și d-șoara Germania te-a dat pe ușă afară?

Austria. — Nu importă; eu nu sunt ranchiunoasă.

Rusul (Franciei). — Dear d-ta, d-nă, nu vei danța cu groasa Germanie, care te-a tratat în mod atât de cavaleresc. Vino! amēndoi ne potrivim de minune.

Francia. — Ca pumnul în ochiu. Nu d-le, miroși prea tare a pele de Rusia.

Rusia (Turciei cu un suspit). — Aide, bētrāna mea, amēndoi atunci.

Turcia. — La ce te gāndesci? Sunt tare ostenită.

Rusia. — Auđi cum mē refușă și această bētrānă fleancă? Mii de tunete! Dar eată o copilă gentilă (Italiai). Micuțo n'o sē 'mi refuži onoarea de a...

Italia. — Ești prea bun! Voi avē multă plăcere a danța cu d-ta cât vei voi. (Se agață de brațul seu). Numai trebuie să fi indulgent, căci nu știu se danțez! „V. C.”

* (O femeie de închiriat). Înaintea Curței de casație din Ungaria se va trata în curēnd un proces foarte interesant. Un locuitoriu din Albalregală a închiriat într'o și pe soția sa unui comerciant italian pe un timp de trei ani cu prețul de 14,000 floreni, din care sună a și primit cea mai mare parte, pe când restul era să l'primească la espirarea termenului de închiriere. Douē sēptēmāni însă înaintea espirării acestui termin numita femeie părăsi pe chiriaș, fugind din Italia la bărbatul ei în Albalregală. În urma acestora Italianul reclamă toți banii plătiți, fiindcă se călcase contractul, perđēnd două sēptēmāni din terminul hotărit; — ear Ungurul pretinse restul chiriei de oare-ce nu i putea imputa nici o vină, când obiectul chiriei a perit, nefind destul de bine grigit de cătră chiriaș.

* (Timpul). Receala de care dīceam în nrul trecut că a venit de odată cu ploaia ține încă și este de espicat. Carpații sunt până jos acoperiți cu nea albă și frumoasă. Astăzi dela 8 oare încoace s'ar pără că receala are să se mai domolească. Vorbim cu rezervă, ca nu cumva până după ameași să se înăsprească.

PARTEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Coloniști români între Ruteni și Poloni.

(Urmare.)

În sfērșit trebuie să observăm, că colonizarea Galiției de astăzi de cătră Români sau vorbind mai precis de cătră Moldoveni, s'a propagat în mod însemnat încă și prin următoarele două momente:

1) prin cele două convențiuni din anii 1388 și 1411, în urma cărora orașele Sniatyn și Kolomea și Pocuția întreagă pe rēnd de două ori) au trecut prin zalogire în posesiunea Moldovei, și

2) prin resboaiile numeroase, ce (cu tot jurământul de vasal reinnoit mereu) între regii Poloniei și hospodarii Moldovei dela a. 1431 au fost așa dīcēnd la ordinea țilei și după firea lucrului se seversiau când în Galiția de astăzi, în special în partea

1) Prima dată zalogirea a durat (cfr. documentul la Dęgiel, Codex diplom., I, 599 și Akty zap. Rosii, I, 26 sqq.) dela 1388 — ca. 1395; a doua oară dela 1411 până la un timp, ce după documentele mie astăzi cunoscute, nu se poate esact precisa. Și deși se poate presupune, că și aceasta a doua zalogire nu se va fi tras timp prea lung, ea totuși a fost de ajuns, pentru ca în legătură cu aceea din a. 1388—1395 să aducă în orașele Sniatyn și Kolomea, precum și în Pocuția fertilă, dar nimic mai puțin decât impopulată, un număr mai mare de coloniști români, cari chiar și atunci, când s'a anulat zalogirea acestor teritorii, n'au avut cauză, a se reîntoarce în vechia lor patrie.

ei nord- și sudostică, când în ținutul de la Chocim, în așa numita *terra Sepimensis* a documentelor.

Altcum și certele de tron, ce în Moldova de odinioară încă erau așa dicend la ordinea țilei și siliau când pe o partidă, când eară pe alta, a fugi din țeară, de sigur n'au jucat un rol neînsemnat în istoria colonizașionilor românesci în Galiția, adăpostindu-se prigonii moldovenesci de regulă sau sub scutul Turcilor sau sub scutul Polonilor și agonisind aici, cu deosebire în Podolia și Pocuția, după impregiurări și pământuri și cetățenie.

Cu un cuvânt, astăzi nu mai este nici o îndoială despre aceea, că Galiția de astăzi a stat pe deplin deschisă imigrașionului Românilor, și dacă nu în secolul XII, apoi de sigur în secolul XIII și mai cu samă în secolul următor a oferat în faptă adăpostul cel mai bun numeroaselor coloniilor românesci.

În special se pot reduce la origine moldovenească următoarele localități ale Galiției:

Belaluja, Cecory, Cygany (indolnic), Dzuryn, Hoheniszczow, Hluboczek, Iaroslav (skalski), Kamionka woloska, Kobylnica woloska, Kniaze (în cercul Zloczow), Kniaze (în cercul Sniatyn), Kniaze - Gerusy (atinență la Wyszenka în cercul Iaworow), Lajanowce, Lubicza, Sienkow, Teniatyska (mai corect Teniatyszczce), Ulaszkowce, Walachowka, Wisniowczyk (mai nainte Wisniowiec), Wolochy, Woloszczyzna (în cercul Bobrka), Woloszczyzna (atinență la Horozanka), Woloszczyzna (în cercul Podhajce) Zezulince, Zelinec și multe altele situate în partea nord-ostică a Galiției²⁾ și parte în Podolia rusească, localități, ce însă din lipsă de documente astăzi nu se pot ficsa.

Din Moldova, respective din Bucovina de astăzi va fi primit mai departe și partea sud-ostică a Galiției și mai cu seamă Pocuția³⁾ fertilă și mai învecinată numeroase colonii românesci, cari însă din aceeași cauză, ca și cele mai multe colonii românesci situate în nord-ostul Galiției, nu se pot ficsa.

De altmintea și în partea sud-vestică a Galiției n'au fost imposibile colonisări specifice moldovenesci și în privirea aceasta comuna Moldawsko (cercul Turca, posta Borynia) ne oferă un atest foarte lămurit, ce abia se va pute tăgădui.

Afară de coloniile aceste cari au purces din Moldova, au existat în Galiția de astăzi pe același timp încă multe alte colonii românesci, neasemenat mai numeroase, care își aveau originea în Ungaria învecinată, respective în Ardeal⁴⁾. Și dacă întrebăm de cauzele acestei aparișionii, apoi venim la convingerea aceea, că și aici raporturile politice și militare au dat impulsul cel mai de aproape. — Astfel, pentru a procede cronologicesce, deja expedișionile resboinice, ce în anii 1214—1239 s'au întreprins din partea Ungariei împotriva principelui de Halicz și Vladinus, și ce pentru un timp au adus stăpânirea de la Halicz în

²⁾ Până la Iacoorow și Cieszanow.

³⁾ Situașionul Pocuției este marcată în nord prin Dniștru, în vest prin Lomnica, în sud-ost prin partea de sus a Prutului.

⁴⁾ Ca o graniță curat ideală și numai aprocsimativă între coloniile românesci din Galiția specifice moldovenesci și cele mijlocite prin Unguri poate fi privită linia aceea care ne-o închipuim trasă dela Cernăuți de a lungul Prutului până la Kolomea și de aici preste Kalusz, Stry, Drohobycz, Sambor, Przemyśl, Rzeszow până la Mielec. Acele colonii românesci, cari se aflau odinioară înspre nord de această linie ar fi apoi a se privi de moldovenesci, acele însă, cari sânt situate înspre sud de acea linie, *mutatis mutandis* de unguresci-românesci.

mânile unor prinți unguresci, și aceste expedișionile resboinice, dicem, întocmai ca și celelalte resboai ale timpului acestuia și a celui următoriu, vor fi lăsat după sine un precipitat etnografic, în care se poate că au fost cuprinse și părți românesci. — Una ca aceasta s'a repetit apoi (abstracșion făcend dela colonizașionul tacită, ce mai cu seamă dela a. 1285, pe când Români și Cumani s'au aședat în Maramureș, s'a răspândit tot mai mult) cu ocașionea resboaielor, ce le-a purtat Casimir cel Mare împreună cu Ludovic cel Mare, ca cu aliatul seu, în anii 1351—1354 împotriva Litvaniei. Întru cât Ludovic cel Mare pe atunci stăpâna ca suveran mai preste toate teritoriile, locuite de Români, trebuie să se fi aflat și pe atunci în armata sa numeroase cete resboinice de Români și Cumani, cari apoi la reîntoarcere au preferit poate a se aședa în Galiția și astfel a cuprinde și cultiva pustietășionile estinse ce le aflau aici în munți, ba chiar pe teritoriul șes. — Mai favorabile au devenit impregiurările însă pentru colonisări românesci dela acel timp, când principatul Halicz s'a predat de către Ludovic cel Mare, ca moștenitoriu a regelui Casimir cel Mare, principele Ladislau de Opelu. Căci noul principe, impus Haliczenilor, a trebuit — de oare ce acestia au suferit stăpânirea sa (el a stăpânit dela 1372—1379) numai silișion să se razime în special pe trupele sale ajutătoare siliesiane, și-deoarece aceste din urmă n'ar fi fost de ajuns — mai cu seamă pe cele unguresci, cari după firea lucrului nu se recrutau atât dintre Maghiari ci mai mult dintre Cumani și Români și cari după spiritul timpului acelaia au trebuit să fie despăgubiți pentru servișionile lor prin asigașionul de pământuri. Se poate deci admite, că prin ocupașionul militar întocmai ca și prin asigașionul și colonizașionul de pământuri eară s'a străplântat în Galiția pe timpul principelui de Opelu un nou strat de coloniști români, și că — precum o dovedesce aceasta un document din fericire păstrat (în de obște cel mai vechiu document de acest soi cunoscut nou) s'au aședat mai cu samă în astfel de ținuturi, unde staturile au trebuit să se creze încă.

(Va urma).

Bursa de Viena

din 29 Septemvre n. 1879.

Împrumutul de stat din 1860	126 30
Acșionul de bancă	840 —
Metalicele 5%	67 90
Împrumutul naș. 5% (argint)	69 15
Acșionul de credit	268 —
Valuta nouă imperială germană	57 55
London	115 55
Galbin	5 57 1/2
Napoleon d'aur (poli)	9 31 1/2

Economic.

Sibișion, 7 Octomvre n. Pro hectolitrah: Grâu fl. 8.50—9.50; Grâu sêcară, fl. 7.30—8.10; Sêcară fl. 4.50—4.90—; Orz fl. 4.20—4.60; Ovês fl. 2.50—2.90 Cucuruz fl. 4.60—5.—; Mălaiu fl. 5—5.50; Cartofi fl. 1.30—1.50; Semênță de cânepă fl. 7—8; Mazere fl. 6.50—7; Linte fl. 10—10.50; Fasole fl. 6.50—7 pro 50 chilo; Făina de pâne fl. 6.50; Slănină fl. 30—32; Unsoare de porc fl. 24.—25; Sêubrut pro 50 chilo fl. 16.50; Sêu de luminări fl. 23.—24; Luminări de sêu 50 chilo fl. 28—28.50; Sêpun fl. 20—20.50; Fên 60 chilo fl. 0.75—0.85.; Cânepă pro 50 chilo fl. 16—18 Lemne vârtoase de foc pro metru cubic fl. 3.20 Spirit pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de vită 42—46 cr.; Carne de vișel 36—40 cr. carne de porc 38—40 cr.; carne de berbece 26—28 cr.; ouă 10 de 20 cr.

Teaca, 5 Oct. n. Pro hectolitrah: grâu fl. 5.25—7.50; ovês fl. 2; sêcară fl. 4.50; cucuruz fl. 2.60; pro chilo: carne de vită 36 cr.; carne de porc 36—40 cr.; carne de oaie 24—28 cr.; ouă 8 de 10 cr.

(Congresul de cereale din Viena). Congresul, la care au asistat 3500 persoane, a fost deschis Marți în 21 August curent de un reprezentant al ministeriului de comerț. După un discurs al acestui func-

ționar, comisiunea internașională a fost constișionată. D. Leinkauf a cetit, în numele bursei de cereale și făinuri din Viena, o dare de samă asupra recoltei Austro-Ungariei. După aceea dare de samă, deficitul ar fi pentru grâu de 8,550,000 hectolitre, pentru sêcară de 7,250,000 și pentru orz de 5 milioane. Recolta ovêsului este bună; ea a întrecut mijlocia anului cu 2,500,000 hectolitre. Austro-Ungaria va fi silită să importeze în cursul acestei campanii 750,000 hectolitre grâu și 4,500,000 hectolitre sêcară. Orzul este aproape suficient. Cât despre ovês, Austro-Ungaria poate să esporteze 3 milioane măji vamale.

Budapeșta, 27 Sept. n. În sêptemăna trecută timpul a fost foarte schimbăcios. Temperatura juca între + 15 și + 18° R. La începutul sêptemanei a ploașion 2 zile neînterupt și pe lângă toate aceste nu s'au putut isprăvi sêmênțatul de toamnă, dară e mai pe sfârșit, cucuruzele s'au început a se rupe și ni se pare, că rezultatul lor va fi numai mijlociu. Pentru aceea sântem mulțămii cu culesul viilor, care a început deja Mustul e foarte bun și mulțămesce pe oameni atât în privința cuantității, cât și a calității. Anul acesta se poate numi an bun pentru vin. Cătră sfârșitul sêptemăni a început earăși a se închide ceriul și ne promite o ploaie îndelungată de mai multe zile, carea ar fi pentru finirea sêmênțaturilor tare de dorit. Negoașionele tuturor articulelor în această sêptemăna au fost dese, bune și viuiaie. Preșionurile lor au fost următoarele:

Grâu la 120,000 m. m. cu fl. 12.90—13.70; sêcară 3000 m. m. fl. 8.15—8.40; Ovês 2500 m. m. fl. 6.90—7; orz 3000 m. m. fl. 6.25—10.50; cucuruz nu s'a vëndut mult și numai cu fl. 6—6.80 maza metrică; Făina a trecut ca fulgerul cu preșionuri foarte mari și s'a transportat în toate părșionile lumii, cu deosebire cătră Marea-Britanie, unde s'au espedat peste 20,000 gălete. Pășionășionile au trecut numai cam slab și adecă: linte cu 12 fl.; maza cu fl. 10; fasolea cu fl. 9.50; mălaiul fl. 5—6; sêmênța de cânepă fl. 9—10; sêmênța de in fl. 13; lânile au trecut cu fl. 52—53 per 56 chilograme; porcii de-ocamdată n'au trecut prea tare. Din cei 83,030 capete, cari au fost în țerg, au fost din Ungaria 6500, din România 1570 și din Ardeal numai 200; unsoarea de porc a trecut cu fl. 44 fără, eară cu fl. 45—47 cu vas cu tot; slănină cu fl. 42—43 și sêul cu fl. 41—42; spiritul *en gros* a trecut cu fl. 31—31.25 și *en consum* cu fl. 32—32.75 per 10,000 litre percentuale.

Pei au fost în țerg foarte multe și s'au vëndut cele de oaie din Bănat cu fl. 70—80; de miel din Bănat cu fl. 60—70; cele de capră toate au trecut cu fl. 70 per 102 dărașion. Peile de bou cu fl. 116—120; de vacă din Bănat cu fl. 125—135 și din Ardeal 140—150 fl.; peile de cal cu fl. 12—13 păreșion.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitașionul: în 22 Oct. și 22 Noem. imob. lui Nicolau Giurca în Bucium-Cerb (judec. cerc. Abrud); în 31 Oct. și 1 Dec. imob. lui Iosif Szworsky în Teuș; în 30 Oct. imob. lui Nicolau a lui Ioan Frâncu în Benedik; în 31 Oct. și 1 Dec. imob. lui Antonie Bomba în Cerghidulmic (judec. cerc. Aiud); în 11 Oct. imob. lui Francisc Demeter în Seplac (judec. cerc. Teaca); în 24 Oct. și 24 Noem. imob. lui Petru Györffy și soșioniei sale în Lepadia (judec. cerc. Aiud); în 13 Oct. imob. lui Simion Deutsch și soșioniei sale în Lucafăleu (judec. cerc. Șomcuta-mare); în 20 Oct. imob. lui Adolf Weiss în Brașion (trib.); în 17 Oct. imob. lui Dumitru Bareșionu și soșioniei sale în Damsușion (judec. cerc. Hașion); în 14 Oct. imob. lui Michail Kis în Egerpatak (judec. cerc. Sângion); în 8 Oct. imob. veduvei Paraschiva Birth și soșioniei sale în Brașion (trib.); în 7 Noem. imob. lui Ioan Székely în Ugra (judec. cerc. Sântmărtin);

în 15 Noem. și 15 Dec. imob. lui Michail Schuster în Marpod; în 18 Noem. și 18 Dec. imob. lui Simion Dicu în Săcel (trib. Sibișion); în 22 Oct. și 22 Noem. imob. minoreniului Ioan Fredel și soșioniei sale în Trapold (judec. cerc. Sighișionara); în 20 Oct. imob. lui Ladislau Nagy în Toplița, Letu și Cucuiata (judec. Șomcuta-mare); în 8 Noemvre și 8 Dec. imob. lui Andreiu Dărăbanșion în Veștem; în 18 Oct. imob. lui Carol Binder în Sibișion (trib.)

Nr. 258/1879.

1—3

CONCURS.

Pentru ocupașionul stașionurilor de învășionători la scoalele confesionale gr. or. din tractul protopr. gr. or. al Gioagiului II-lea se escrie prin aceasta concurs până la 14 Octobree 1879 st. v. cu acea observașion, că la stașionurile de clasa I-a pot concurge numai acei indivișionii, cari au calificașionul recerută, eară la stașionurile de clasa II-a și III-a pot concurge și indivișionii de aceia, cari deși nu au depus esamenul de calificașion, pot totușion produce testimoșionii cumcă posedă pregătirile cele mai necesare, și că au mai funcșionat ca învășionători.

Emolumentele la stașionurile învășionătoreșionice sânt:

Clasa I. 1. Balșion 160 fl., 24 măsuri; 2. Geoagiu 200 fl.; 3. Homorod 200 fl., 24 măsuri; 4. Mada 250 fl., 20 măsuri.

Clasa II. 1. Almașion mare 150 fl.; 2. Bacainșion 120 fl., 20 măsuri; 3. Bozeșion 150 fl., 16 măsuri; 4. Glod 150 fl.; 5. Varmaga 150 fl., 12 măsuri.

Clasa III. 1. Almașion de mijloc 80 fl.; 2. Almașion mic 73 fl., 23 măsuri; 3. Ardeu 70 fl., 26 măsuri; 4. Băcaia 60 fl.; 5. Bulbuc 120 fl., 6 măsuri; 6. filia Curpeni 100 fl., 6 măsuri; 7. Valea mare 120 fl., 12 măsuri; 8. Ceru 80 fl., 14 măsuri; 9. Cibu 100 fl.; 10. Feredeșion 70 fl., 12 măsuri; 11. Mermezeșion Văleni 80 fl., 12 măsuri; 12. Nojag 86 fl., 12 măsuri; 13. Renghet 100 fl.

Toate stașionurile sânt provêșionute cu cartiere libere și lemne pentru încălșionitul scoalelor și cartierelor învășionătoreșionice.

Doritorii de a ocupa postul de învășionătoriu la vre-una din stașionurile sus amintite, au așion și așionterne la subscrisul oficiu protopresb. suplicile lor instruite cu testimoșioniu de boteșion și alte documente despre calificașionul lor pe terenul scolastic.

Secărêmb 15 Sept. 1879.

Oficiu protopresbiteral.

Sabin Piso m.p.

CONCURS.

La scoala confesionala gr. or. Ocna-Sibișionului (parochia din sus) s'a înfișionat un post pentru al III-lea învășionătoriu, eară unul a devenit vacant. Pentru întregirea acestora se escrie concurs până la 10 Octomve a. c. st. v.

Emolumentele împreunate cu fie-care din aceste posturi sânt:

I. În bani salariu anual de 150 fl. v. a. plășionibil în rate lunare, la unul din alodiul comun, ear' la unul dela popor.

II. Cartier natural în edificiul scoalei pentru fie-care separat și 6 orgii de lemne preste tot, din cari să se încălșionască și scoala.

Doritorii de a ocupa ori care din aceste posturi au sășion și așionsternă suplicile lor instruite în sensul „statutului organic” până la terminul sus indicat prea onoratului oficiu ppresbiteral în Mercurea.

Ocna-Sibișionului în 24 Sept. 1879. În conșiontelegere cu părintele admnistr. ppresbiteral tractual.

Ioan Henteșion m. p., paroch gr. or. și preșioned. al com. parochial. 2—3